

INDUSTRI PARK NYTT

INFORMASJONSAVIS FOR MO INDUSTRIPARK

NR2 - 2022

MOBILISERER FOR OPERASJONSROBOT

Helgeland Sykehusaksjon jobber for å samle inn penger til en operasjonsrobot ved Rana sykehus. De mener denne typen teknologi vil styrke rekrutteringen til sykehuset og øke attraktiviteten til arbeidsmarkedet i Rana. De får sterk støtte fra overlege.

SIDE 12-13

4-5 MOMEK og Equinor med tettere samarbeid.

6-7 Vitensenteret er gjerne døråpner til industrien.

8-9 Alternativ rekruttering av fagarbeidere.

10-11 Elkem med betydelig miljøtiltak.

iteam
GLOBAL IT LOKALT

TESS
TEKNISK FAGHANDEL
TESS Mo Industripark • Tlf.: 75 12 67 50

SpareBank 1
NORD-NORGE

MO FJERNVARME
leverandør av miljøvennlig varme

ID REKLAME

Frost Kraftentreprenør

LEDER

Informasjonsavis for bedrifter knyttet til Mo Industripark.

Noe vi burde skrive om? Send tips til industriparknytt@mip.no

INFORMASJONSAVIS FOR DISSE BEDRIFTENE:

AGA Kantinedrift og Catering AS, AVANTI engineering AS, Braathe Gruppen, Celsa Armeringsstål AS, Ferroglobe Mangan Norge AS, Elkem Rana AS, Harsco Environmental, Helse & Sikkerhet SA, Inventum RTD AS, KIS Nord AS, avd. Mo, Kvarøy Smolt AS, Kunnskapsparken Helgeland AS, Miljøteknikk Terrateam AS, Miras Solution AS, Mo Fjernvarme AS, Mo Industripark AS, Mo Industritransport AS, MOMEK Group AS, Testpartner AS, Sandberg Ildfast AS, PricewaterhouseCoopers AS, Rana Gruber AS, Rana Industriterminal AS, Rana Utvikling AS, Relacom AS, Siemens AS, Industry Solution Division, SINTEF Norlab AS, SMA Mineral AS, TESS Rana AS, T. T. Kran og industrielt vedlikehold AS, ID Reklame, Østbø Rana AS

I REDAKSJONEN MO INDUSTRIPARK:

Ansv. utgiver: Arve Ulriksen og Kim-André Åsheim

Redaksjon: Kim-André Åsheim og Mye i Media AS

Tekst, foto og design: Mo Industripark AS og Mye i Media AS **Trykk:** ID Reklame

Tips kan sendes til: industriparknytt@mip.no

 Mo Industripark as

Det entusiastiske samarbeidet mellom kommune, næringsliv og enkeltmennesker er det som gjør at vi nå greier å løfte både Rana og Helgeland opp en divisjon.

HELGELAND KOMMER NÆRMERE VERDEN

Våren 2022 nådde vi en viktig milepæl. Polarsirkelen Lufthavnutvikling har nylig lukket for nye pengebidrag etter å ha lyktes med å samle inn 150 millioner kroner fra næringsliv og privatpersoner i regionen. Målet ble ikke bare nådd. Den magiske grensen ble overgått med svært god margin.

Avinor lyste ut anbudet for bygging av den nye flyplassen allerede i desember. Det nærmer seg dermed tidspunkt for at de skal velge entreprenør. Til høsten starter arbeidene på tomte, og i 2025 skal flyplassen åpnes. Det vil bety bedre regularitet og billigere billetter. Avstanden mellom Helgeland og resten av verden blir rett og slett kortere.

I tillegg til innsamlingen av private midler, har Rana kommune lagt 450 millioner kroner på bordet for å få realisert flyplassen. Det er verdt å dvele litt ved. Grunnen til at kommunen har de nødvendige økonomiske musklene for å kunne gjennomføre et så betydelig samfunnsloft er at kommunen over mange år har ført en klok økonomiske politikk. Det har nok ikke bare vært enkelt for våre lokalpolitikere å forsvare stramme prioriteringer eller å gjennomføre nødvendige reformer, samtidig som de har satt av penger på fond. Det finnes nok av eksempler på at lokalpolitikere ikke greier å styre med et perspektiv ut over de fire årene man er valgt for. Jeg håper dagens lokalpolitikere får den honnøren de fortjener for denne innsatsen, når samfunnet høster gevinsten av dette enorme løftet i framtiden.

Mo Industripark har gått inn med 15 millioner kroner til flyplassprosjektet. Våre eiere har også bidratt hver for seg. Øijord & Aanes gikk inn med to millioner, Celsa med fem, og Helgeland Industriutvikling med 10 millioner kroner. Til sammen utgjør dette 32 millioner kroner. I tillegg har Sparebank 1 Nord-Norge, Rana Gruber, Nova Sea-eier Occasione by Olaisen, og Freyr gått inn med 15 millioner kroner hver. I tillegg kommer en rekke andre store og små bidrag fra bedrifter og privatpersoner.

Dette entusiastiske samarbeidet mellom kommune, næringsliv og enkeltmennesker i viktige samfunnsprosjekter er det som gjør at vi nå greier å løfte både Rana og Helgeland opp en divisjon. Samtidig er det selvsagt ikke uten en viss bismak. Bidragene til ny flyplass er penger som kunne blitt brukt til investeringer direkte i nye arbeidsplasser. Jeg kommer ikke på et eneste eksempel på at staten har krevd at det skal samles inn penger fra næringslivet for å bygge ut en flyplass og annen offentlig nødvendig infrastruktur. Til alt overmål er dette en flyplass som er avgjørende for at den grønne industrien på Helgeland skal vokse sånn at vi kan omstille samfunnet og sikre eksportinntekter og velferd for Norge.

I tillegg til at flyplassen legger til rette for økte eksportinntekter for Norge, så vil hele regionen ha stor nytte av investeringen. Dette vil bli et løft for hele Helgeland. Nylig kunne vi lese i Rana Blad om at Momek må legge inn høyere pris i anbudene sine på grunn av høye flypriser. Ole Hovd, daglig leder hos Momek personell og Momek Aquaservice, sa videre til avisen at rutetilbudet «er så dårlig at vi nå ser mot Bodø for å reise ut, og for å få folk inn til Rana. Vi finner alternative flyselskaper i Bodø, tar toget fram og tilbake, og dette tar i tillegg ekstra tid.»

Problemene er ikke mindre for resten av Helgeland. Også for reiselivsnæringen på Helgeland blir dette et stort løft. Når rutetilbudet blir bedre og prisene blir lavere, vil det også bli mye enklere å legge ferien sin hit.

Menon skriver i sin analyse av ringvirkningene av Freyrs etablering også om ringvirkningene av ny flyplass. De skriver blant annet at antall reisende vil øke fra 100 000 til 240 000 passasjerer, ikke medregnet Freyrs etablering, og at «bostedsattraktiviteten øker som følge av kortere reisetid og lavere billettpriser til Oslo, og til utlandet om følge av direktefly til Oslo.» Er det noe som virkelig vil være viktig for om vi lykkes med å rekruttere alle de menneskene som trengs for å bygge samfunnet videre i årene som kommer, så er det økt bostedsattraktivitet. Og nok en gang: Det gjelder ikke bare Rana. Dette vil også komme nabokommunene i sør til gode.

Det er fullt forståelig at endring skaper uro og usikkerhet. Knappt noen omstilling har blitt gjennomført uten at det har fulgt med konflikt underveis. Samtidig er det ofte sånn at de verste spådommene ikke slår til. Ja, ikke rent sjelden viser omstilling seg i ettertid ofte å ha gitt store gevinster for samfunnet. Alternativet er ofte stillstand. Og stillstand på Helgeland betyr en sakte avvikling av regionen.

Jeg drister meg derfor til en spådom: Om ti år vil det ikke være en eneste person igjen på Helgeland som savner tida før en ny stor flyplass sto ferdig i regionen!

MOMEK BLIR FAST LEVERANDØR TIL EQUINOR

– Vi er godt fornøyde med leveransene fra Momek tidligere, og med en forutsigbar avtale sikrer vi kontinuitet i samarbeidet og muligheten for å øke volumet av leveranser.

Fra venstre: Vegard Amdal Stensen, porteføljeleder i Equinor for Norne og Aasta Hansteen, Andreas Lie, markedsansvarlig for olje og gass i Momek, Kristoffer Svendsen, leder ved Aibel i Harstad og Kristin Westvik, leder for leting og produksjon i Norskehavet og Barentshavet hos Equinor. Bak til høyre, konsernsjef i Momek Group, Roger Skatland.

Det sier Kristin Westvik, leder for leting og produksjon i Norskehavet og Barentshavet hos Equinor.

Momek har tidligere levert en del utstyr til Equinor gjennom Equinors underleverandør Aibel. Dette har vært komponenter det har blitt behov for på kort varsel til Norneskipet og plattformen Aasta Hansteen, begge i Norskehavet utenfor Helgeland. Nå ønsker altså Equinor en mer forutsigbar avtale med Mo-firmaet og har i første omgang inngått en ettårig avtale om et pilotprosjekt. Her skal Momek i hovedsak levere prefabrikasjoner av stålstrukturer og rør, som skal brukes i vedlikehold- og modifikasjonsoppdrag på Norneskipet og plattformen.

– Dette vil gi oss en mye større forutsigbarhet i oppdragene og jeg tror det vil gi oss godt med arbeid spredt utover hele året. Det sier Andreas Lie, markedsansvarlig for olje og gass i Momek.

SATSER PÅ OLJE- OG GASSBRANSJEN

– Det er et satsningsområde hos oss å øke leveransene til olje- og gassmarkedet, sier Roger Skatland, konsernsjef i Momek Group.

Det har vært en bevisst strategi hos Momek å skaffe seg god kompetanse på dette området, noe som nå bærer frukter gjennom pilotavtalen med Equinor.

– Vi har satt pris på kvaliteten Momek har levert til oss tidligere, og vært imponert over deres evne til å hive seg rundt og levere på kort tid. Nettopp derfor ønsker vi å teste ut et tettere samarbeid med dem, sier Westvik i Equinor.

ØNSKER MER LOKAL RINGVIRKNING

Det er også et bevisst satsingsområde hos selskapet at deres aktivitet i Nord-Norge skal skape flere ringvirkninger lokalt. Avtalen med Momek er et konkret eksempel på dette.

– Vi er interesserte i å få flere varer og tjenester levert fra nordnorske leverandører, og oppfordrer bedrifter til å kontakte oss eller vår underleverandør i Aibel om dette. Det sier Vegard Amdal Stensen, porteføljeleder hos Equinor for Norne og Aasta Hansteen.

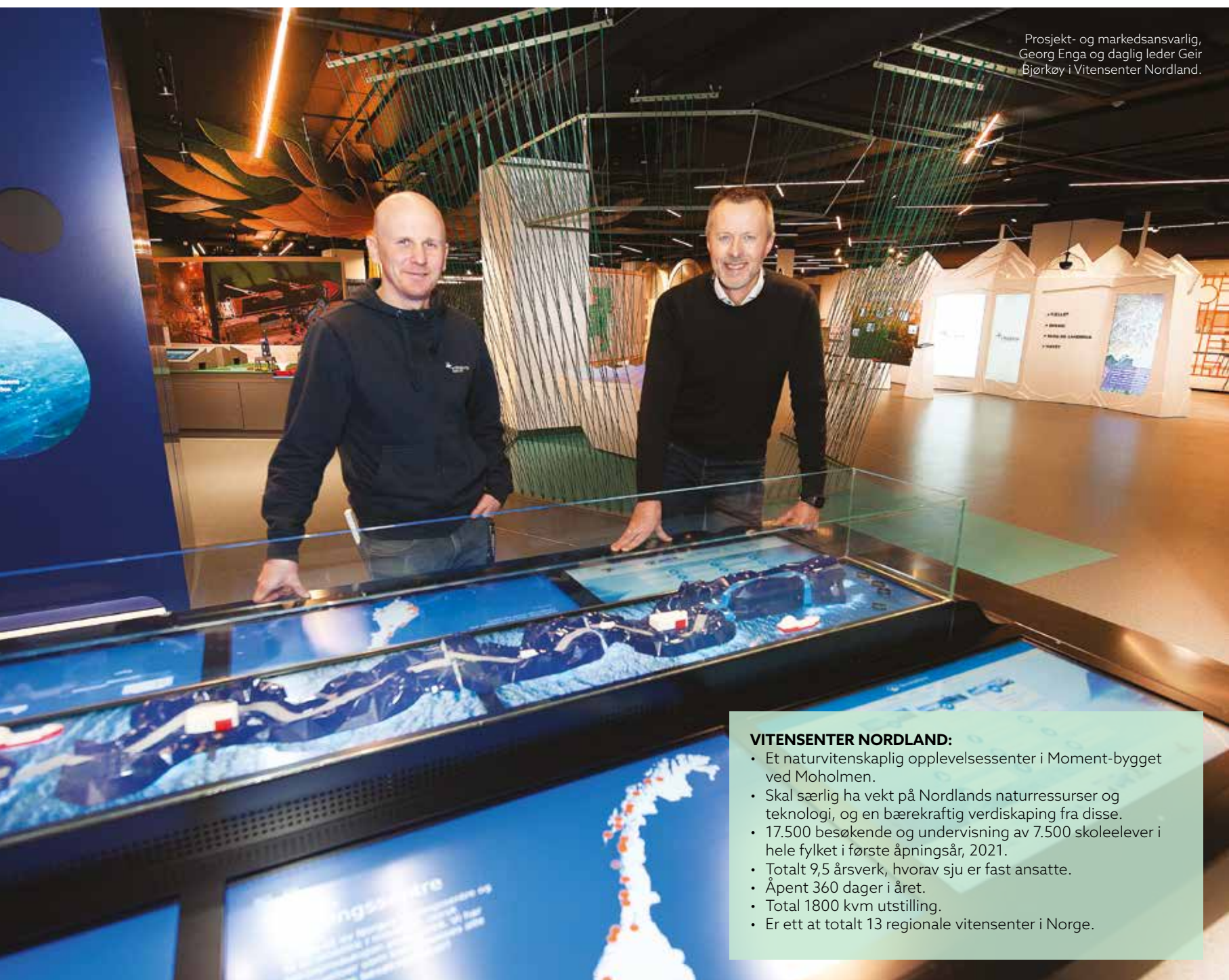
SATSER PÅ FORLENGING AV AVTALEN

Lie og Skatland er meget fornøyde med at Equinor har lagt såpass merke til kvaliteten i leveransene deres, at de nå ønsker et nærmere samarbeid.

– Vi setter pris på å bli valgt på grunn av kvalitet, sikkerhet og tidsbruk. Nå skal vi fokusere på å levere godt på muligheten vi har fått. Ambisjonen er at vi leverer så godt at avtalen blir forlenget, og at Equinor etter hvert vil bruke oss på oppdrag sørpå, sier Skatland.

MOMEK:

- Et nordnorsk industrikonsern med virksomhet innenfor vedlikehold, modifikasjon, fabrikasjon, byggentreprenørskap og bemanning.
- Selskapet er et privat aksjeselskap, med hovedkontor i Mo industripark, Mo i Rana.
- Selskapet har vokst fra et lite verkstedsfirma til Nord-Norges største verkstedkonsern i løpet av de siste 20 årene.
- Har flere datterselskap i Norge, Sverige, Finland og Tyskland.

VITENSENTER NORDLAND:

- Et naturvitenskaplig opplevelsessenter i Moment-bygget ved Moholmen.
- Skal særlig ha vekt på Nordlands naturressurser og teknologi, og en bærekraftig verdiskaping fra disse.
- 17.500 besøkende og undervisning av 7.500 skoleelever i hele fylket i første åpningsår, 2021.
- Totalt 9,5 årsverk, hvorav sju er fast ansatte.
- Åpent 360 dager i året.
- Total 1800 kvm utstilling.
- Er ett av totalt 13 regionale vitensenter i Norge.

VIL GJERNE VÆRE DØRÅPNER FOR UNGE TIL INDUSTRIEN

Gjennom Vitensenter Nordland stifter mange unge Helgelendinger sitt første bekjentskap med teknologi som bedrifter i regionen vil ha bruk for i fremtiden.

– Det er viktig for oss å fortelle de unge at teknologien de får prøve hos allerede brukes i industrien i vår region, og at du ikke nødvendigvis trenger å studere ved NTNU for å lære den. Det sier daglig leder Geir Bjørkøy i Vitensenter Nordland.

GLOBALT OG LOKALT

3. juni i fjor ble Rana en attraksjon rikere. På Vitensenter Nordland går du rundt i en verden av opplevelser og inntrykk, og på veien får du masse nyttig kunnskap om naturvitenskap og teknologi.

– I deler av utstillingen prøver vi å vise verdiskapningen som foregår i Nordland, for eksempel med vannkraft, i havbruk og industri, med mineraler og fornybar energi, forteller Bjørkøy.

På mange måter er det næringslivet i regionen som har skapt Vitensenter Nordland, forteller han videre.

– Kraftforedlende industri, oppdrett-, eiendom- og finans-næring har sammen bidratt med kunnskap og ideer til utstillinger. Og næringslivsaktører fra Rana og Nordland har bidratt med kapital.

Vitensenteret driver også med utadrettet virksomhet mot skoler i hele fylket. Dette gir senteret flere relevante treffpunkter med fremtidens teknologer i Rana-industrien.

TETT PÅ «TEKNOLOGISPIRENE»

Tre formidlere gjennomfører undervisningsoppleggene Kodekraft og Super:Bit for elever og lærere. Kodekraft er opplæring i spill-programmering for ungdomsskoleelever. I Super:Bit lærer elever på mellomtrinnet programmering av små kretskort som de kobler på en motor eller en lyssensor, og som de så styrer.

Vitensenter Nordland tar mer enn gjerne rollen som en aktør som kobler skole og næringsliv:

– Når vi først møter elevene, vil vi gjerne fortelle mer om de spennende mulighetene som finnes i vårt næringsliv. Vi forteller at dette er teknologi som brukes i industrien vår, og at den kan brukes i mange yrker. Dette ser vi på som et ledd i rekruttering til industrien, og til å stimulere interessen for teknologi, sier Bjørkøy og prosjekt- og markedsansvarlig, Georg Enga.

Vitensenteret driver ikke bare med utadrettet virksomhet mot fremtidens teknologer. De har også gjennomført en ungdomsklubb på selve senteret én dag i uka, hvor kreativ bruk av datakraft står i sentrum. Ungdomsklubben er gratis for ungdom mellom 13 og 18 år.

– Særlig 3D-printerne våre har gått varme da, forteller Bjørkøy og Enga. Finansieringen fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet til ungdomsklubben er nå opphørt, men vitensenteret håper å kunne starte opp igjen. Uansett er aktivitetene etablert for å også være en del av tilbudet både til fritidspublikum og skolebesøk.

Symaskiner som kan programmeres til å sy mønsteret som brukeren programmerer inn, er også svært populært.

– Både med printeren og symaskinen får besøkende være med på hele prosessen fra design til resultat. Erfaringen er at både unge og voksne synes det er artig, og de blir motiverte av å jobbe med teknologi som blir et synlig og fysisk produkt som de har laget helt selv, forteller de to.

POPULÆR SOMMERKOLE

Et annet populært undervisningsopplegg er Sommerskole for elever på 4.-6. trinn. Her lærer ungene om naturvitenskap, utfører eksperimenter og bruker kreativiteten til å løse oppgaver. Sommerskolen er et samarbeid med Forskerfabrikken, som står for innhold og utstyrspakker

– Sommerskolen ble fullbooket på én dag i fjor, men det er fortsatt noen få plasser igjen for årets sommerskoler forteller Enga.

NÆRINGSLIVET STØTTER NESTE GENERASJON

I fjor gjennomførte Vitensenter Nordland 13 sommerskoler i Rana og ei i Hattfjelldal, og kommende sommer blir det nye sommerskoler som er støttet fra ulike næringslivsaktører. Denne støtten gjør egenandelen for ungene som deltar lavere.

– Viljen blant bedriftene har vært stor for å støtte sommerskolene. I år koster skolen 995 kroner for fem dager med spennende aktiviteter, på og rundt Vitensenter Nordland. Vi arrangerer også sommerskoler i Hattfjelldal og på Lovund. Vi håper at ungene som deltar tar med seg realfagsglede, kreativitet og nye venner videre i livene sine, sier Bjørkøy og Enga.

Bjørkøy tester en av utstillingene som stålindustrien i Rana står bak.

Prosjekt- og markedsansvarlig, Georg Enga foran ei ny utstilling under oppbygging.

Fra venstre: Metallurgingeniør Henrik Reiersen, Jakob Almli som er lærling til fagbrev i kjemi- og prosessfag i samarbeid med Opplæringskontoret, teknisk sjef Tom Grongstad, Åsmund Korsnes og Jean Jentoft, begge tidligere lærlinger innen kjemi- og prosessfag med oppfølging fra Opplæringskontoret og nå fast ansatt med fagbrev, prosessoperatør Roger Jørgensen, HR-sjef Eli Anita Åstrøm og maskiningeniør Martine Venes Hansen.

ALTERNATIV REKRUTTERING BLE SUKSESS

En bankmann som hadde lyst til å gjøre noe helt annet, en som sluttet på videregående og to ingeniører. Det er litt av fasiten hos Ferroglobe etter at bedriften har tenkt «utenfor boksen» med rekruttering de siste årene.

På bildet over ser du deler av resultatet etter at Ferroglobe turte å gjennomføre rekruttering som var litt på siden av den tradisjonelle måten. Nå oppfordrer HR-sjefen andre bedrifter til å gjøre det samme.

– Jeg tror man blir nødt til det, sier HR-sjef Eli Anita Åstrøm hos Ferroglobe.

GREP MULIGHETEN

Vi spoler tilbake et års tid. Ferroglobe befinner seg plutselig i en situasjon hvor oven to skal startes igjen, etter å ha vært nedstengt siden 2019. I den perioden har

flere ansatte funnet seg nye jobber og nå ser Ferroglobe at de brått trenger 15 nye årsverk for å få alle funksjoner fylt.

– Med lav arbeidsledighet og stor konkurranse om arbeidstakere med fagbrev innen kjemi- og prosessfag, så vi muligheten til å tenke litt alternativt rundt rekruttering, forteller Åstrøm.

Det gjør at de ansatte i bedriften i dag har en meget variert bakgrunn og vei inn hos Ferroglobe:

– Jeg har jobbet i bank i mange år, men lenge hatt lyst å jobbe i parken. Så fikk jeg sjansen til å prøve et vikariat og har stortrivdes i fra første dag. Det sier Roger Jørgensen, som fikk fast jobb som prosessoperatør i januar.

– Jeg sluttet på videregående i 2015 og er lærling her som prosessoperatør nå i et samarbeid med Opplæringskontoret, sier Jakob Almli.

HYLLES AV OPPLÆRINGSKONTORET

Flere av de som jobber hos Ferroglobe i dag, har vært vikarer hos dem eller andre industribedrifter i parken, for så å ende opp som lærling til fagbrev i kjemi- og prosessfag hos Ferroglobe. Et tett og godt samarbeid med Opplæringskontoret har vært avgjørende for dette.

– Hos Ferroglobe har de sett muligheten og potensialet i mennesket, i stedet for på bakgrunnen når de har sett etter fagarbeidere.

Fagkonsulent Else Bohlin hos Opplæringskontoret Nord-Helgeland hyller måten Ferroglobe har jobbet med rekruttering av fagarbeidere på.

– Selv om folk ikke har såkalt perfekt CV, eller ikke takler det tradisjonelle skoleløpet, kan de takle arbeidslivet og være gode arbeidsfolk, sier Åstrøm.

FERROGLOBE MANGAN NORGE AS:

- En av verdens største produsenter av ferromangan og silikomangan.
- For innlegering i stål benyttes ferromangan og silikomangan. I tillegg til å være rent legeringselement i stålet brukes også manganlegeringene til å fjerne urenheter ved å binde seg til disse å flyte opp til overflaten så de kan fjernes fra stålsmelte.
- Ferromangan er en type manganlegering som inneholder mangan og jern sammen med en viss mengde karbon, mens silikomangan inneholder silisium og mangan sammen med en viss mengde karbon.
- Bedriften i Mo i Rana produserer manganlegeringer i to smelteovner med en kapasitet på 120.000 tonn i året.

DELER ANSVARET

Samarbeidet innebærer at Opplæringskontoret skreddersyr et utdanningsopplegg til den enkelte kandidaten, basert på tidligere erfaring og skolegang. Jean Jentoft er en av de som har gått dette løpet:

– Jeg startet som vikar i industriparken for cirka fem år siden, og etter to år som vikar og to år som lærling som prosessoperatør hos Ferroglobe, har jeg nå fagbrev og er fast ansatt her.

Bohlin hos Opplæringskontoret forteller at dette er en nokså krevende vei til fagbrevet:

– Alt som kandidaten vanligvis gjør på skolen, skal den nå gjøre ved siden av full jobb.

Hun synes det er givende å jobbe på denne måten og oppfordrer flere bedrifter til å tenke i samme baner om rekruttering.

– Det er en spennende måte å jobbe med fagopplæring på, det viser at det er mange veier inn til et fagbrev og ikke minst at yrkesutdanning er for alle.

Åstrøm oppsummerer arbeidsfordelingen slik:

– Vi som bedrift har ansvar for å legge til rette for at personen skal få opplæringen, Opplæringskontoret har ansvar for kvaliteten i opplæringen og kandidaten har ansvar for å lære seg det som trengs.

– EN TAPPER MED MASTERGRAD

Det er ikke bare med rekruttering av fagarbeidere at Ferroglobe har jobbet alternativt: Også deres to nyansatte ingeniører er rekruttert inn på litt utradisjonelt vis, forteller HR-sjefen:

– Henrik begynte tidlig å mase på meg om jobb, men akkurat da hadde vi ikke ledig ingeniørstilling til han, så jeg tilbød han et vikariat i produksjonen som operatør. Slik endte vi opp med en taper med mastergrad, forteller hun mens begge to må smile litt av den kombinasjonen.

For Henrik Reiersen var nyutdannet

Teknisk sjef Tom Grongstad var med på å rekruttere maskiningeniør Martine Venes Hansen til Ferroglobe, etter at bedriften fikk høre om hennes kompetanse.

metallurgingeniør i juli i fjor og hadde fryktelig lyst til å jobbe med ferromangan.

– Det er det bare noen verk i Norge som gjør, og Mo fristet mer en Sauda, sier søringen Reiersen om grunnen til at han endte opp med å takke ja til et vikariat i produksjonen. Etter ei stund dukket den faste ingeniørjobben han ønsket opp, så i dag har han fast jobb som metallurg hos Ferroglobe.

MILEPÆL MED NY MASKININGENIØR

For maskiningeniør Martine Venes Hansen var veien inn hos Ferroglobe «via via», som man sier: Ferroglobe hadde lyst ut en ingeniørstilling, men den hadde ikke Venes Hansen fått med seg. Etter at hun var ferdig utdannet maskiningeniør i fjor sommer, hadde hun nemlig startet på fagbrev i reservedelsfaget på et bilverksted i Rana.

– Da vi ikke hadde fått napp på utlysningen

vår og så fikk høre om Martine og hennes bakgrunn, tok vi kontakt med henne, forteller Åstrøm.

Etter en prat fant begge parter ut av kjemien stemte og i april startet hun i fast jobb hos Ferroglobe.

Både Åstrøm og teknisk sjef Tom Grongstad er meget fornøyd med at de har rekruttert sin første kvinnelige maskiningeniør på vedlikeholdsavdelingen.

– Jeg trives veldig godt her, sier Venes Hansen, som foreløpig fyller dagene med mye opplæring.

Til sammen gjør disse at arbeidsstokken hos Ferroglobe så og si er fylt opp.

– Vi er nesten i mål med de 15 årsverkene, men det er fortsatt behov for rekruttering i ulike fagfelt, sier HR-sjef Eli Anita Åstrøm.

ELKEM MED BETYDELLIG MILJØTILTAK

Elkem erstatter kull og koks med treflis, for å kutte klimaskadelige utslipp. Til dette har de investert 140 millioner kroner i nytt lagerbygg og ny innkjøringsløype.

Råvaresjef Stig Meisfjord viser fram «det nye gullet» i ovnsprosessen hos Elkem.

De siste par årene har Elkem faset inn treflis som karbonkilde i ovnsprosessen når de fremstiller ferrosilisium. Treflis erstatter de mye mer klimafiendtlige materialene kull og koks, og bidrar til at Elkem senker utslippene sine av klimafiendtlig CO₂. Nå er de straks klare til å øke mengden treflis som råvare i sin produksjon av ferrosilisium. Dette etter å ha investert 140 millioner kroner i et nytt lagerbygg på 800 kvadratmeter og en ny innkjøringsløype.

– Det gamle lagerbygget og innkjøringsløypa var ikke helt tilpasset

treflisen. Mange ganger hang treflisen seg opp i løypa, spesielt hvis det var is eller frost på flisa, fordi den hadde vært lagret ute. Tidvis måtte vi faktisk stoppe bruken av treflis på vinteren, forteller råvaresjef Stig Meisfjord.

SPARER BÅDE MILJØ OG UTGIFTER

Ved å bruke treflis og trekull som delvis erstatning for kull og koks, får Elkem tilgang til biokarbon. Karbon er nødvendig for å fremstille ferrosilisium fra kvarts. Hovedargumentet for å øke andelen treflis i

Det gis ikke helt slipp på andre kilder til karbon. Her fraktes trekull til lager.

Råvaresjefen foran det nye lagerbygget.

ELKEM RANA AS:

- Produserer ferrosilisium (FeSi) i to smelteovner.
- FeSi benyttes som tilsetningsmateriale ved stålproduksjon.
- Et viktig biprodukt er silica som selges til sementindustrien.
- Har cirka 100 ansatte.

er CO2-avgift på treflis.

– Her ligger det store besparelser, forteller råvaresjefen.

Den planlagte flis-andelen reduserer fossilt CO2 med om lag 20 000 tonn per år. Besparelsen i kroner og øre er avhengig av kvoteprisen på CO2.

UTFORDRINGER

Men det er også noen utfordringer med flisen, til tross for tilrettelagt lager og innkjøringslinjer:

– Tilgangen på biokarbon er ikke like god som de andre materialene vi bruker. Vi trenger adskillig mer volum treflis, for å oppnå samme mengde karbon som kull og koks, sier Meisfjord.

Treflis gir bare en tiendedel av karbonet som de andre materialene gir. For å erstatte 1 tonn kull eller koks, trengs 10 ganger mer flis. Derfor er det ikke aktuelt å slutte med de andre karbonkildene hos Elkem, men heller erstatte de mer og mer med biokarbon, blant annet fra treflis.

– Elkem både utvikler og tester flere mulige kilder til biokarbon, opplyser Meisfjord.

Det nye treflisanlegget rommer 1-2 ukers forbruk av flis. Resten lagres i Vika. Treflisen kommer fra Norge og andre land i Europa, som Danmark og Skottland.

– Treflis er også veldig gunstig for prosessen i ovnene våre. Det blir ingenting igjen av den, forteller råvaresjef hos Elkem, Stig Meisfjord.

driften, er selvfølgelig Elkem sitt ønske om å redusere utslippene av miljøfiendtlige klimagasser, som for eksempel de fossile materialene kull og koks bidrar til.

– Vi ønsker så langt det går å bruke fornybare ressurser, framfor fossile. I tillegg til å være et ledd i Elkem sin strategi om økt bioandel i vår produksjon, så har treflis-prosjektet mottatt investeringsstøtte fra NOx-fondet på grunn av reduksjon i NOx-utslipp, forteller Meisfjord.

Ved å bruke treflis reduserer også Elkem sine utgifter, siden det ikke

MOBILISERER FOR OPERASJONSROBOT

Helgeland sykehusaksjon mener en operasjonsrobot vil styrke Rana som behandlingssted, og som attraktivt arbeidsmarked for sykehuspersonell og andre tilflyttere. Nå ønsker de industrien med på laget.

Fra venstre: Karl Ellingsen, Eivind Fredriksen, Ernst Dahle og Bjørn Selfors i Helgeland sykehusaksjon.

De har satt seg et hårete mål: Å samle inn rundt 20 millioner kroner til en operasjonsrobot til Helgelandssykehuset, avdeling Rana.

- Vi tror bedrifter rundt om i Rana ser at rekruttering til sykehuset henger sammen med rekruttering til dem selv, sier leder i Helgeland sykehusaksjon, Bjørn Selfors.

BIDRAG MED STOR BETYDNING

Helgeland sykehusaksjon har holdt seg lavt i terrenget så langt og avventet med sin hjertesak, mens innsamlingsaksjonen til Polarsirkelen lufthavn har vært aktiv. Men nå som sistnevnte er avsluttet, trår de til for fullt.

- Vi håper og tror at den positive innstillingen til innsamlingsaksjonen for flyplassen skal smitte over på innsamling til operasjonsrobot, sier Selfors.

Nå står mange bedriftsbesøk på Helgeland for tur, med oppfordring om å bidra til et enda bedre pasienttilbud og en enda mer attraktiv region for et mangfold av yrker. Nå frir sykehusaksjonen til bedrifter i Mo industripark:

- Et engasjement fra bedriftene vet vi vil utløse midler fra andre steder. 21 000 ranværingene kunne gitt 1000 kroner hver, da er vi i havn, men vi vet at det ikke kommer til å skje. Bedriftene i industriparken har stor betydning for innsamlingen og vi kommer ikke i havn uten dem, sier Selfors.

AVGJØRENDE

En operasjonsrobot vil gjøre det attraktivt for kirurger å søke seg til Rana. Dermed får man både et godt fagmiljø, et bedre pasienttilbud og et insentiv som vil gjøre det attraktivt å flytte hit.

Dette støttes av overlege i kirurgi, Tobias Thorkildsen. Han flyttet hit for å være en del av den fremoverlente satsningen i Rana som en robot vil være et tydelig eksempel på. Helgelandssykehuset Mo i Rana har flere som vil være sertifiserte til å betjene den aktuelle roboten når den er på plass, blant annet Thorkildsen og kollega Stefan Dehof. Sammen ønsker de å bygge et fagmiljø rundt operasjonsroboten.

- En robot vil være et sentralt punkt hvor kirurgien markerer seg fremover, og det styrker rekrutteringen av kirurgiske overleger og operasjonssykepleiere. Vi antar at disse igjen bidrar til en snøballeffekt, der annet høykompetent personell blir enklere å få tak i. I fremtidens helsevesen vil man ha et betydelig behov for, i helsesammenheng, «utradisjonelle» yrker som ingeniører og IT-eksperter. Et godt omdømme som følge av en fremoverlent tjeneste, som tenker nytt og er innovative, vil lette denne rekrutteringen. Et sterkt, lokalt robot-miljø vil også tiltrekke spesialister og gjøre det vesentlig lettere å beholde gode spesialister på Helgeland fremover, sier han.

BEDRE FOR PASIENTER OG SAMFUNN

For pasienter er det flere fordeler med en operasjonsrobot, fordi den gjør mindre inngripen i kropp og indre organer:

- Pasienten kommer seg raskere og oftere tilbake til vanlige funksjon. Det betyr mindre lidelse, færre eller kortere sykemeldinger og en friskere befolkning, sier overlegen.

Roboten kan brukes innen mange typer inngrep og operasjoner, forteller han:

- Av inngrep som i dag gjøres på Helgeland finner vi fordelene innenfor flere kvinnesykdommer (gynekologi), større brokk-kirurgi og tarmkirurgi (med og uten kreft). Helse-Nord har lange ventelister med pasienter og plager som løses best med robot. Med robot plassert i Rana kan fagmiljøet bidra til behandling av pasienter i hele Helse Nord.

- Derfor håper jeg både bedriftene i industriparken og øvrig næringsliv sterkt vurderer å bidra til denne roboten på Mo, sier han.

HAR STOR TRO PÅ GIVERVILJEN

Det eneste kravet Helgeland sykehusaksjon har, er at roboten skal stå på Mo.

- Det er i Rana vi kommer til å ha legene med sertifisering for å betjene roboten. Vi kan med andre ord komme raskt i gang med operasjoner her, sier Selfors.

Selv om summen er stor, har Helgeland sykehusaksjon stor tro på at de vil komme i mål:

- Når bedrifter på Helgeland har sett betydningen av flyplassen, tror vi de ser betydningen av en operasjonsrobot, og hvilken effekt det kan ha for rekruttering og tilflytning. Vi kan skilte med fin natur, det vet vi, men vi må jobbe langs flere fronter for å tiltrekke oss tilflyttere, konkluderer aksjonsleder Bjørn Selfors og de andre ildsjelene i Helgeland sykehusaksjon.

FAKTA:

- Robot-assistert kirurgi, som det heter, er en videreutvikling av kikkhullsoperasjoner.
- Bedre kontroll fører til mindre blødning, raskere utskrivelse, bedre resultat og mindre smerter for pasientene.
- Av inngrep som i dag gjøres på Helgeland finner vi fordelene innenfor blant annet kvinnesykdommer (gynekologi), større brokk-kirurgi og tarmkirurgi (med og uten kreft).
- Helse Nord har lange ventelister med pasienter og plager som løses best med robot. Med robot plassert på Mo, kan fagmiljøet bidra til behandling av pasienter i hele Helse Nord.
- Tilgang til ny teknologi er svært attraktivt å jobbe med for helsepersonell.

FLYBUSS MO I RANA

Gjeldende fra 4.april 2022

Mandag-Fredag:

	WF 766*	WF765**	WF 767	WF 770	WF 772	WF 775	WF 777	WF 778	WF 779
Jernb st	05:45	06:30	08:35	10:10	12:30	15:25	17:45	19:15	
Sykehuset	***	***	***	***	***	***	***	***	
Røssvoll	06:05	07:00	09:05	10:40	13:00	15:55	18:15	19:45	
Fra flypl ca		07:20	09:25	11:05	13:20	16:15	18:40	20:10	22:55

Lørdager:

	WF 770*	WF 774*
Jernb st	10:10	
Sykehuset	***	
Røssvoll	10:40	15:40
Fra flypl ca		

Søndager:

	WF 769 *	WF 772	WF 775	WF 777	WF 778	WF 779
Jernb st	10:35	12:30	15:25	17:45	19:15	
Sykehuset	***	***	***	***	***	
Røssvoll	11:05	13:00	15:55	18:15	19:45	
Fra flypl ca		13:20	16:20	18:40	20:10	22:55

* Plass må bestilles dagen før avgang kl. 21:00.
Ruter lørdag og søndag bestilles innen kl. 21:00 på fredag.
** Kjøres kun mandag- onsdag.
*** Passeres uten tidsangivelse.
Avgang fra flyplassen så snart bagasjen er kommet.

RUTE TRASE: Busstasjonen, O.T.Olsengst, CC Helma Hotell, Scandic Meyergården nedsiden, L.Meyers gate, Nordl vn, Sagbakken, Ranenget og om sykehuset til Flyplassen.

Søndre gate og Midtre gate hentes på forespørsel.

Pris pr pers. kr. 150,-.

Tlf + 47 971 44 444

REIDAR ANDRÉ LILLEJORD
Anleggsservice

2006.

Kollegaene.

Det samme som ellers (ingenting).

Begge deler.

Nett.

Fisketur i ferskvann og i saltvann,
enten fra båt eller fra land.

FOLK I PARKEN

Ansatt siden

Hva er det beste med jobben?

**Hva ville du gjort hvis du
var sjef i en uke?**

Matpakke eller kantine?

Nett eller papiravis?

Hva gjør du på fritida?

ANTONY JUVIK
industrimekanikerlærling hos Celsa

2020.

Godt miljø og variert arbeid.

Vet ikke, det har jeg ikke tenkt på.

Begge deler, men det blir mest kantine.

Nett.

Gamer, trener styrke og kjører snøskuter.

En effektiv måte å synliggjøre din bedrift på!

Vi gir ut seks nummer i året, og dette distribueres i og utenfor Mo Industripark, til bedrifter, institusjoner, politikere og samarbeidspartnere i Rana, Nordland og Norge.

Ønsker du å annonsere i Industriparknytt?

For mer informasjon send en e-post til industriparknytt@mip.no

JUBILANTER

70år

HARALD J. OPDALSHEI

Rana Gruber AS
31.05.1952

60år

OLE KANT OLSEN

Rana Gruber AS
08.04.1962

NILSEN JONNY

Celsa Armeringsstål
13/04/62

TERJE JOHANNESSEN

Momek Civil AS
14/04/62

HAUKNES KETIL OLAV

Celsa Armeringsstål
24/04/62

GUNNAR FLØNES

Rana Industriterminal AS
13.05.1962

50år

GIGI-FLORIN SLADARIU

Momek Personnel AS
15/04/72

KRZYSTOF DUDEK

Momek Personnel AS
29/04/72

STEINAR BECH-HANSSEN

Mo Industripark AS
12.02.1972

TOM CARLSEN LOE

Mo Industripark AS
15.02.1972

ØVREVALLE ULF-HELGE

Celsa Armeringsstål
22/05/72

40år

MAGNUS ANDERSEN

Elkem Rana
18/04/82

GULLESEN TOM-RUNE

Celsa Armeringsstål
27/04/82

MATHIESEN LARS GUNNAR

Celsa Armeringsstål
30/04/82

STEINMO CAMILLA WESTVOLL

Celsa Armeringsstål
02/05/82

30år

KARL-MAGNE ASPAAS

Mo Industripark AS
13.02.1992

VERONICA ELVEBAKK

Elkem Rana
27/05/92

20år

KNAPSTAD KRISTIAN

Celsa Armeringsstål
05/04/02

MAJA ELINE MALMBEKK BOTN

Ferroglobe Mangan Norge AS
13.04.2002

NICOLAI IVERSEN

Ferroglobe Mangan Norge AS
21.04.2002

LINVIK ERLEND

Celsa Armeringsstål
21/04/02

OKSFJELLELV PATRICK

Celsa Armeringsstål
22/04/02

FORSBAKK ODIN HANSEN

Celsa Armeringsstål
31/05/02

JUBILEUM

ANSATT 25 ÅR I SAMME BEDRIFT

19.05 **JAN OLE SALAMONSEN**, Mo Industripark AS

STRESS NED OG LAD OPP

I TAKT MED NATUREN PÅ HELGELAND

helgelandkraft.no

HELGELAND
KRAFT
Strøm fra verdens vakreste kyst

Hva synes du om IndustriparkNytt?

Ris, ros eller tips kan sendes til industriparknytt@mip.no